

RADNÍČNÍ LISTY

ZPRAVODAJ
MĚSTA PLZEŇ
ROČNÍK XXII
ZÁŘÍ 2017

Další část

kanalizačního sběrače
je hotová

strana 2

Kulturní dům

Peklo podstoupí
rekonstrukci

strana 6

Ivana Chýlková

a další umělci
lákají na Divadlo

strana 7

Intenzitu dopravy ukáže unikátní mapa

Plzeň vytvořila unikátní mapu intenzity dopravy. V aplikaci, která vznikla jako nadstavba dopravního modelu města, mohou lidé zjistit v hodinových intervalech zatížení jednotlivých plzeňských komunikací.

Promítají se do ní mimořádné situace v dopravě, například zúžení nebo uzavírky a velké stavební práce, které probíhají nebo budou probíhat na území města do listopadu 2018. Mapa zohledňuje maximální kapacitu komunikace, obydlenost jednotlivých částí Plzně, statistiky o pohybu vozidel a podobně. Dostupná je na webu <https://intenzitadopravy.plzen.eu/>. Novinka je dalším projektem, který spadá pod Smart City Plzeň. Tento koncept přináší chytrá řešení, jež mají za cíl zpříjemňovat život občanům západočeské metropole. „Tento nástroj má dvě roviny využití, data jsou užitečná pro odborníky, kteří plánují zásadní dopravní stavby ve městě. Aplikace je schopna přesně vyobrazit, jak plánovaná uzavírka reálně zatíží okolní komunikace. Pokud se tedy již při plánování ukáže, že vliv na dopravu by byl neúnosný, například kvůli dalším uzavírkám v okolí, termín realizace projektu se může odsunout či jinak přizpůsobit,“ říká Luděk Šantora, ředitel Správy informačních technologií města Plzně. Dopravní situaci je možné pozorovat hodinu po hodině, průjezdnost komunikace je označena barevně a očíslována stupni plynulosti 1 až 5. Vývoj chytré aplikace trval tři měsíce. (red)

Plzeň koupila defibrilátory Chytré přístroje jsou na radnici, v divadle i u bazénu

Srdeční zástavu by měl díky novým defibrilátorům, které koupilo město v rámci konceptu Smart City Plzeň, zvládnout v podstatě každý. Odbor krizového řízení magistrátu pořídil deset přístrojů za zhruba 450 tisíc korun včetně DPH. Kromě vozidel městské policie jsou ve vrátnicích Velkého a Nového divadla, ve vrátnici plzeňské radnice na náměstí Republiky 1, v budově dopravních agend Magistrátu města Plzně v Koterovské ulici a přímo u vnitřního bazénu na Slovanech.

Smart City Plzeň

„Přístroj, jehož plný název zní automatický externí defibrilátor (AED), není ve skutečnosti pouhý defibrilátor. Vede zachránce celým průběhem první pomoci, monitoruje životní funkce postiženého a mimo jiné umí vyhodnotit, zda je nutné použít elektrický výboj či nikoli. Dokáže navádět i laika při masáži srdce postiženého tak, aby byla účinná,“ říká vedoucí odboru krizového řízení Jiří Karas. „Sen-

Defibrilátor.

Ukázka použití defibrilátoru.

Foto: Adriana Jarošová

zor zabudovaný v elektrodách kontroluje správnou frekvenci srdeční masáže 100krát za minutu i správnou hloubku masáže. Hlasově vede zachránce k použití správné síly při masáži hrudníku v rozmezí pěti až šesti centimetrů. Napoví mu: přitlač více, když je potřeba a když provádí masáž správně, sdělí mu: dobrá masáž,“ popisuje Jiří Jakoubek z odboru krizového řízení. Na displeji je také možné zobrazit EKG křivku pro zdravotníky a přístroj lze použít i pro děti. „AED si umí automaticky přizpůsobit úroveň energie výbojů při umístění na dětských

pacientech bez použití speciálních elektrod,“ upozorňuje Jiří Jakoubek.

Dosud byly tyto přístroje na území Plzně dostupné ve velmi omezené míře. Spádový dispečink zdravotnické záchranné služby vede přehled o jejich umístění a při tísňovém volání je schopen zachránce z blízkého okolí k defibrilátoru nasměrovat. Plzeň do budoucna počítá s rozšířením těchto chytrých přístrojů do dalších lokalit, kde se shromažďuje větší počet lidí. Krajská metropole tak chce držet krok se světovými městy, které těmito přístroji už disponují. (red)

Na Karlovarské třídě vzniká třetí jízdní pruh

Už v listopadu by měl začít veřejnosti sloužit třetí jízdní pruh na Karlovarské třídě. Vzniká v úseku od křižovatky Karlovarská – Lidická před vjezd na kruhový objezd Rondel. Projekt Plzně za zhruba 13,7 milionu korun včetně DPH realizuje společnost Berger Bohemia, která vyhrála výběrové řízení. Komunikaci se město rozhodlo rozšířit, protože Karlovarská směrem do centra je přetížena, řidiči se tam potýkají s kolonami vozidel. Celková délka rozšířené komunikace bude 580 metrů. Třetí jízdní pruh bude vyhrazen zejména pro vozy autobusů linek MHD i pro vozy autobusových linek provozovaných v rámci Integrované dopravy Plzeňska. Vytvořením třetího pruhu se zlepší dodržování jízdních řádů, sníží se dopad zpoždění na další návazné autobusové spoje vypravované z Centrálního autobusového nádraží. Město zvažuje využití třetího jízdního pruhu ve špičkách i pro ostatní dopravu. (red)

Práce na třetím jízdním pruhu na Karlovarské třídě. Foto: Martin Pecuch

ROZHOVOR

Stacey Kent: Plzeňskému publiku chceme ukázat hodně

Stacey Kent, která vystoupí 5. listopadu od 19 hodin v Městanské besedě, posbírala řadu poct a ocenění, včetně nominace na cenu Grammy, a dokonce se pyšní i dvěma tituly Zlatá deska a Platinová deska. Slavná jazzová zpěvačka za svou kariéru prodala téměř dva miliony alb. Během své kariéry vystupovala na pódiih ve více než 50 zemích. V roce 2003 vydala album The Boy Next Door, které jako její první deska získalo Zlatý status. S každým dalším úspěšným albem se její styl stává vybranějším. Album Breakfast On The Morning Tram dalo jasně najevo, že Stacey Kent je již velmi osobitá interpretka s vlastním repertoárem.

Vystoupíte v Plzni a v Praze na festivalu swingové hudby. Mezitím možná budete mít pár dnů volna. Vyhradila jste si na Plzeň jen koncertní večer, nebo tady pobudete déle?

Bohužel zůstanu jen na koncert, tentokrát jedu jen na skok. Týden před cestou do Plzně vydáváme album, takže budeme

Stacey Kent.

Foto: archiv

hodně cestovat i do dalších zemí. Nemáme čas.

Nač se může plzeňské publikum těšit? Co mu zazpíváte a co z toho je vaše srdeční záležitost?

Připravujeme takovou směsku z nového repertoáru z alba I KNOW I DREAM, z orchestrálního alba vydaného u SONY 20. října, i ze starších skladeb. Loni jsme hráli v Praze, což je nedaleko, ale v Plzni budeme poprvé, takže toho publiku chceme ukázat hodně.

Vystupovala jste na nejslavnějších hudebních scénách, jako jsou Carnegie Hall nebo pařížská Olympie. Jak návštěvníky v porovnání se světem vnímáte a co od nich v České republice očekáváte?

Na povolání muzikantů je hezké to, že můžete jezdit po celém světě a sdílet hudbu. Vystupovali jsme ve více než 50 zemích, a přestože rozdílů samozřejmě najdete všude, já je vidím jen jako povrchové záležitosti. Lidé jsou v zásadě všude stejní. Vážím si skutečnosti, že díky cestování mám příleži-

tost být u toho. Lidství se nemění s místem ani časem. Jsem ráda, že na lidech pozorují více shodných prvků než rozdílů. Když někde vystupujeme, vlastně jsme na pomyslném výletě s lidmi, kteří mají stejný cíl, chtějí sdílet naši cestu. Je to silný pocit, jako když jste mezi lidmi v divadle a slyšíte a cítíte hudbu společně. Je zřejmé, že jde o silný pocit, jinak by všichni zůstali doma a poslouchali svá cédéčka. Živá hudba má ale mnohem větší potenciál, a proto lidé stále chodí na koncerty. Takže abych odpověděla na vaši otázku, i když si uvědomuji, že jsem třeba na pódiiu v obrovské hale plné historie, jako je Olympie, kde přede mnou hrála spousta mých hrdinů, jsem zároveň na bezejmenném místě neukotveném v čase a prostoru, kde se lidé sešli proto, aby byli se mnou. Pro mě ten zážitek není výrazně odlišný, ať už jsem ve slavné hale nebo malém divadle, ve velkém nebo malém městě. Jde o celkovou vnímavost publika, které se tam sešlo, ať už jsme kdekoli na světě. A to je pro mě největší vzrušení. (an)

Další část kanalizačního sběrače je hotová

Důležitá stavba, která vede z Božkova do Koterova, si vyžádala přes 46 milionů korun

Plzeň dokončila druhou etapu Úslavského kanalizačního sběrače. Je to strategická ekologická investice města, která zajistí odkanalizování a rozvoj okrajových částí Božkov, Koterov, části Lobez, Bručné a komerční zóny u Obchodního centra Olympia.

Stavbu, jež navázala na první etapu, realizovala firma Skanska, a. s., od září 2016. Vysoutěžená cena činila 46,7 milionu korun s DPH. Úslavský kanalizační sběrač je páteří kanalizační řady, který vede do části Plzně, kde dříve kanalizace nebyla.

Cílem města je pokračovat dále, to znamená napojovat jednotlivé lokality. Díky této stavbě jsou vytvořeny podmínky pro připojení daných lokalit k odvádění splaškových vod do centrální čistírny odpadních vod v Plzni. Celý Úslavský kanalizační sběrač vede podél řeky Úslavy od Baumaxu na Rokycanské přes střešnici Lobzy a Božkov až do Koterova. „Svoji povahou to nebyla jednoduchá zakázka, museli jsme se vyrovnat s přechodem řeky Úslavy i vysokou hladinou spodních vod. Přesto jsem rád, že se nám toto významné

Součást druhé etapy kanalizačního sběrače.

Foto: Martin Pecuch

ekologické dílo podařilo předat investoři o celý měsíc dříve, než byl plánovaný termín dokončení,“ říká Aleš Novák, ředitel závodu Silniční stavitelství společnosti

Skanska, která stavbu zajišťovala. První už hotová etapa za zhruba 160 milionů korun byla součástí velkého projektu Čistá Berounka – II. etapa a budovat se začala

na konci roku 2011. Vede od Baumaxu za Božkov a město na ni získalo dotaci z Evropské unie. Druhá část vede z Božkova do Koterova. (red)

Za nepřihlášení dítěte hrozí pokuta

Pokuta až do pěti tisíc korun hrozí rodičům dětí, které dovršily v srpnu pět let a nenavštěvují mateřskou školu nebo do ní nejsou přihlášeny. Novela školského zákona totiž zavedla povinný rok předškolního vzdělávání. Týká se všech dětí, které do konce srpna daného roku dosáhnou pěti let, jsou státními občany ČR nebo jiného členského státu EU a pobývají na území ČR déle než 90 dnů. Týká se i cizinců pobývajících v ČR trvale nebo přechodně po dobu delší než 90 dnů a účastníků řízení o udělení mezinárodní ochrany. Nevztahuje se na děti s hlubokým mentálním postižením a dlouhodobě pobývající v zahraničí. Povinnost lze plnit pravidelnou docházkou do mateřské školy, je možné vzdělávat dítě individuálně a do spádové mateřské školy přijít na ověření úrovně osvojování očekávaných výstupů podle Rámcového vzdělávacího plánu předškolního vzdělávání. Lze ji splnit i vzděláváním v přípravné třídě základní školy a ve třídě přípravného stupně základní školy speciální nebo v zahraniční škole v ČR. (red)

Pocitovou mapu pomohli vytvořit Plzeňané

Lidé nejraději navštěvují centrum města, pozitivní hodnocení získal sadový okruh, Mlýnská strouha nebo pivovar. Velmi kladně hodnotili i plzeňskou zoologickou zahradu. Oblíbené je také okolí Velkého Boleveckého rybníka nebo nábřeží řeky Radbuzy. Takové informace mimo jiné vyplynuly z dotazníku na webových stránkách Útvaru koncepce a rozvoje města Plzně a ze setkání s veřejností přímo v terénu na šesti kulturních či sportovních akcích.

Útvar zjišťoval, kam lidé v Plzni rádi chodí, kam by vzali návštěvu, kde by chtěli bydlet, kde se cítí nepříjemně a které místo potřebuje změnu. Vznikla tak pocitová mapa, která je na <http://ukr.plzen.eu>.

„V terénu jsme hovořili s více než 800 lidmi. Zájem projeví nejen samotní obyvatelé, ale i ti, kteří Plzeň dobře znají. Zaznamenali jsme kladné odezvy i od cizinců, kteří v Plzni žijí a mají ji rádi. Ve webových aplikaci, kde se vyjádřilo přes dva tisíce respondentů, bylo možné navíc přidat ke každému bodu komentář. Lidé tedy mohli například upřesnit, proč se jim dané místo líbí nebo naopak nelíbí,“ vysvětluje Markéta Dvořáková z Útvaru koncepce a rozvoje města Plzně. Dodává, že je potěšilo, jak

Na snímku Plzeňané při tvorbě pocitové mapy.

Foto: ÚKRMF

lidé k hodnocení přistupovali. „Na webových aplikaci jsou komentáře k mnoha hodnoceným místům. Také při osobních setkáních s námi lidé hovořili velmi otevřeně a předali nám mnoho cenných podnětů,“ uvádí Markéta Dvořáková. Podle ní je zajímavé pozitivní hodnocení lokálních, méně navštěvovaných míst, která poukazují na spokojené obyvatele. Potvrzuje to i vyjád-

ření respondentů na otázku, kde by chtěli bydlet.

Průzkum ukázal, že i ta nejoblíbenější místa mohou zároveň evokovat nepříjemné pocity. V historickém centru města se potvrdilo, jak je nezbytná nejen péče a údržba nejnávštěvovanější části města, ale mnohem důležitější je pro respondenty pocit bezpečí. Z tohoto důvodu bylo negativně hodnoceno širší centrum města, zejména lokality při ulicích Tylova a Husova nebo část čtvrti Petrohrad v okolí ulic Božkovská, Úslavská a okolí hlavního nádraží. Právě celková spokojenost s městem je asi největším překvapením průzkumu. To potvrzuje i fakt, že téměř třetina dotazovaných neodpověděla, kde se cítí nepříjemně nebo které místo by chtěla změnit. Terénní šetření i webový dotazník ukazují, že lidé oceňovali nejen centrum města, ale oblíbení si i kvalitní zázemí příměstské krajiny a odpočinková místa podél řek, například plovárnu v Hradišti, původní Městskou plovárnu, Božkovský ostrov či Lobežská jezírka.

Výsledky průzkumů budou podkladem při zpracování strategického plánu a podrobnějších dokumentací ke konkrétním lokalitám ve městě. (red)

Druhá etapa prodeje bytů na Sylvánu začne v roce 2019

Celkem 137 bytových a nebytových jednotek v lokalitě Sylván v blocích G, J a I se začne prodávat v roce 2019. Bude to druhá etapa prodeje městských bytů. K odkupu se budou nabízet byty na adresách Sedlecká 7 a 9, Brněnská 61 a 63, Vrbovecká 6, 8 a 10, Bzenecká 14.

Druhá etapa naváže na první etapu, která by měla být zahájena v příštím roce a v níž má být prodáno 174 bytů. Následovat bude třetí, kdy bude od roku 2019 nabízeno obyvatelům ke koupi dalších 172 bytových jednotek. Celkem to bude 483 bytů. (red)

Město požádá o dotaci na tramvajovou trať

Plzeň požádá o dotaci na prodloužení tramvajové tratě na Borská pole. Zádostí podá do Operačního programu Doprava a také do Integrovaného regionálního operačního programu. Postup odsouhlasili radní města. Projektem se radnice snaží vyřešit nevhovující situaci, kdy výrazně expandující lokalitu Borská pole obsluhují pouze autobusy a jedna linka trolejbusu. Po vybudování tratě nebudou muset lidé přestupovat při cestách z centra k Západočeské univerzitě, odpadne nárazové přetížení autobusů a vytvoří se podmínky pro vybudování chybějícího záchytného parkoviště. Na projekt je třeba více než půl miliardy korun. (red)

Projekt připomene státní výročí

Cyklus zajímavých událostí připomínajících 100. výročí vzniku samostatného Československého státu připravuje na rok 2018 Plzeň. Výročí se promítne do dramaturgie tradičních akcí města s vyvrcholením v říjnu 2018, kdy se uskuteční dvoudenní Plzeňské oslavy vzniku republiky. Připravuje se mimo jiné ples ve stylu první republiky a řada výstav. (red)

BIOMEDICÍNSKÉ CENTRUM

Letní škola experimentální chirurgie lékařské fakulty je světovou raritou

Špičkový operační sál. Anesteziolog pečlivě sleduje na monitorech životní funkce pacienta, z něhož trčí hadičky a pravidelně dýchá, instrumentářka podává přesně a soustředěně nástroje do rukou dvou operátorů skloněných nad otevřenou břišní dutinou. Tak to vypadalo v červenci na Letní škole experimentální chirurgie v Biomedicinském centru v Plzni, kterou pořádala Lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Plzni. Pacientem nebyl člověk, ale přeštické černostrakaté prasátko a operovali budoucí lékaři z celého světa pod dohledem zkušených chirurgů, anesteziologů a dalších odborníků. Podobně to vypadalo i na druhém operačním sále a mezi oběma sály se navíc budoucí lékaři učili sešívání různých reálných cév či třeba močovody. Nebo jejich části nahrazovali umělými materiály a vytvářeli takzvané bypasy.

„Je to skvělá příležitost vyzkoušet si operační výkony, ke kterým bych se nedostal ani jako začínající lékař. Možná až po několika letech v praxi. Jsem za to vděčný, protože je to jedna z mála možností operovat živý organismus. Například si

vyzkouším, jak se odstraňuje žlučník. Prostě získám neocenitelné zkušenosti,“ míní student třetího ročníku 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze René Novosedlák, který by se chtěl po dostudování věnovat chirurgii. Spolu s ním se čtrnáctidenní Letní školy experimentální chirurgie účastnilo dalších sedmadvacet mediků z celého světa. Do města, které akci podporuje a na jehož radnici se odehrál závěrečný ceremoniál, přijeli z devíti zemí, mimo jiné z Kanady nebo Saudské Arábie. „Tato letní škola je ve světě naprosto unikátní a pro studenty velmi důležitá,“ pochvaluje si akci profesorka univerzity z německé Jeny Uta Dahmen, která studentům přednášela právě o výzkumu na zvířatech. Součástí letní školy jsou totiž také přednášky, které se v blocích střídají s praktiky na chirurgických sálech.

Chirurg Fakultní nemocnice v Plzni, výzkumník Biomedicinského centra a duchovní otec letní školy Václav Liška zdůraznil, že při operačních výkonech si medicí vyzkoušejí také různou práci. „Nejen,

Studenti operují v rámci Letní školy experimentální chirurgie.

Foto: archiv

že mohou operovat, ale prožívají se i na postech anesteziologa nebo instrumentářky. Poznají tak zblízka více zdravotnických

profesí, které jsou všechny pro hladký průběh operace nezbytné. Přitom na ně dozorují a radí jim zkušení lékaři a pomáhají jim

i studenti z našeho týmu,“ popisuje Václav Liška.

Dodává, že studenti si mohli vyzkoušet odstranění žlučníku, ledvin, střední resekce a řadu dalších operačních výkonů. „Největší důraz klademe na praktické zkušenosti. Naučí se vše od nácvičky základních chirurgických technik až k středně obtížným výkonům. Operují živá prasata, která jsou v hluboké celkové anestezii a ventilovaná přístrojem,“ říká Václav Liška. Během letní školy studenti odoperovali 16 prasat. Podle Václava Lišky se snaží k operacím využít co nejnižší počet zvířat. Prasata domácí se používají proto, že mají velmi podobnou anatomii i fyziologii jako člověk. Studenti se naučí pracovat se skutečnými tkáněmi, jako kdyby operovali lidského pacienta. Po skončení operací se zvířata neprobouzejí z anestezie a nepocítují tedy žádnou bolest ani utrpení.

Letní školu pořádala Lékařská fakulta v Plzni letos už po čtvrté. Její součástí bylo i různé společenské akce, například plavba po Berounce nebo návštěva plzeňského pivovaru. (an)

Cestující a zaměstnanci ochrání kamery

Všechna vozidla městské hromadné dopravy by je měla mít do dvou let

Plzeňské městské dopravní podniky (PMDP) postupně instalují do vozů kamery pro posílení bezpečnosti cestujících i zaměstnanců a zejména také pro preventivní působení.

Projekt patří mezi další aktivity konceptu Smart City Plzeň, na nichž už více než půl roku intenzivně pracuje sedm expertních skupin a které mají zjednodušovat a zpříjemňovat život Plzeňanům. Plzeň je mezi českými městy průkopníkem konceptu Smart City.

„Předpokládáme, že kamery budou mít zejména preventivní charakter a že se tedy výrazně omezí počet případů napadení, kapsářství a výtržnictví. Ve vozích bude vždy rozmístěno pět až osm kamer dle velikosti vozidla,“ říká Robert Houdek, koordinátor bezpečnosti PMDP.

Kamery budou lokálně nahrávat záznamy na vnitřní SD kartu a nahrávky uloží na centrální městské úložiště vždy na konečné stanici, případně v depu pomocí Wi-Fi připojení. Záznamy se tak z kamer dostanou na pulst městské policie většinou s nejdéle

Kamery budou v tramvajích, trolejbusích i autobusech městské hromadné dopravy.

Foto: PMDP

půlhodinovým zpožděním. Do budoucna se počítá s online přenosem, kdy by bylo zajištěno přímé spojení s policií. „Už více než rok mají řidiči k dispozici nouzové tlačítko, po jehož stisknutí dojde k okamžitému přednostnímu volání na dispečink, kde se v systému zároveň automaticky zobrazí informace o vozidle. Policie tak dokáže v případě potřeby zasáhnout během minimální

doby,“ doplňuje Robert Houdek. „Na využití kamerového sledování uvnitř vozů má PMDP právní posudek. Záznamy nebudou v majetku firmy, bude je zpracovávat jen policie, vedle prevence tak budou samozřejmě sloužit také k vyšetřování případných incidentů. Garantovaná minimální doba uložení dat bude tři týdny,“ uvádí dopravně-provozní ředitel PMDP Jiří Ptáček.

Náklady na instalaci kamer uhradí dopravní podnik, částka zhruba 20 milionů korun pokryje nákup zařízení a instalaci do vozů. Ta se nebude týkat vozidel, které čeká vyřazení. Nová vozidla budou mít ve veřejné soutěži požadavek na integrovaný kamerový systém jako součást palubního počítače. Všechna vozidla by mohla být kamerami osazena během dvou až tří let. (red)

Děti z ciziny se učily českému jazyku

Týdenní intenzivní kurz českého jazyka pro děti s odlišným mateřským jazykem se konal v srpnu v Plzni (na snímku). Za finanční podpory Ministerstva vnitra České republiky ho uspořádal v rámci projektu „Podpora integrace cizinců na lokální úrovni v roce 2017“ Odbor sociálních služeb Magistrátu města Plzně.

„Každodenní intenzivní výuka měla za hlavní cíl pomoci dětem zorientovat se v jazyce, který je pro všechny velmi těžký, avšak pro život v České republice a bezproblémové začlenění dětí do kolektivu vrstevníků naprosto nezbytný. Ačkoli byla skupina žáků jazykově i znalostmi různorodá, spolupráce s lektorkou fungovala skvěle, což vedlo ke značným pokrokům nejen v mluveném, ale i v písemném projevu. Tuto skutečnost pozitivně ohodnotila i kontrola z Ministerstva vnitra České republiky, která kurz navštívila,“ pochvaluje si projektová manažerka pro oblast služeb pro cizince z uvedeného odboru Tereza Šlaisová. (red)

Plzeň je dobrým místem pro život

Plzeň se v roce 2016 umístila v celorepublikovém žebříčku kvality života na prvním místě. Ukazují to data získaná ze Systému hodnocení kvality života ve městě. Výsledné údaje zohledňují řadu faktorů, porovnání se týkalo krajských měst. „V tomto srovnání je zahrnuto 13 krajských měst, kvalita života se porovnává na základě sedmi hlavních kategorií – územní rozvoj, zdravotnictví, finance, životní prostředí, obyvatelstvo, podnikatelské a sociální prostředí. Dohromady se jedná o 50 srovnávacích indexů. Celkové umístění je průměrem hodnot ze všech zmíněných oblastí,“ říká Luděk Šantora, ředitel Správy informačních technologií města Plzně, která systém technicky zajišťuje. Nejlepší průměrné hodnoty vykazuje Plzeň v oblasti financí a podnikatelského prostředí, velmi dobře je na tom také z hlediska obyvatelstva nebo územního rozvoje. (red)

VÝMĚNA PLZEŇSKÝCH KARET

Výměna Plzeňských karet pokračuje. Od září do října se mění karty s čísly 130 000 až 149 999. (red)

K hlášení poruch slouží nové číslo

Plzeňské městské dopravní podniky se od září stávají novým smluvním provozovatelem soustavy veřejného osvětlení v Plzni. V souvislosti se změnou provozovatele se mění telefonní číslo, kam mohou lidé hlásit poruchy a havárie na zařízení veřejného osvětlení. Poslouží k tomu nové číslo dispečinku Plzeňských městských dopravních podniků 377 225 196. (red)

Pečovatelské služby jsou stále žádanější

„Nežádanější sociální službou je dovoz obědů,“ uvádí vedoucí Pečovatelské služby Městského ústavu sociálních služeb

v Plzni na Slovanech Kateřina Kozáková. Rozvážejí se z centrální vyvařovny a stojí zhruba 50 korun, o několik korun víc se platí za odlehčenou stravu nebo oběd pro diabetiky. „Každé úterý a čtvrtek nabízíme i vegetariánská jídla, oblíbená jsou hlavně ta sladká. Za 20 korun na týden zapůjčujeme klientům speciální termónadoby, které vyměňujeme systémem kus za kus, a tak můžeme garantovat i jejich plně hygienické vymytí po každém použití,“ doplňuje.

Děvčata z pečovatelské služby jsou pro starší seniory mnohdy jedním z mála kontaktů s vnějším světem. Největším problémem totiž bývá kontakt s rodinou. „Bohužel rodiny občas o naše klienty nejeví zájem. Jejich děti a vnoučata mnohdy bydlí na opačném konci republiky nebo žijí i v zahraničí a seniři pak poměrně těžko snášejí svoji samotu,“ říká Kateřina Kozáková. Pochvaluje si dobrou spolupráci se sociálním odborem ÚMO Plzeň 2, který mnohdy na takové případy upozorní. (red)

Na sociální bydlení je zatím 35 bytů

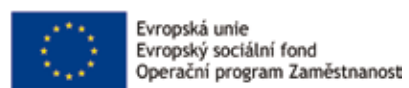
Pomáhající Plzeň

Pronájem dalších dvou bytů rodinám, které splňují podmínky projektu Pilotní testování koncepce sociálního bydlení v Plzni, schválili radní. Byty 2+1 a 3+1 jim město pronajme na jeden rok a zároveň novým nájemníkům zajistí i služby sociálního pracovníka. Cílové skupiny projektu tvoří zejména rodiny s dětmi, samoživitelé, osoby s handicapem, ale i oběti domácího násilí nebo osoby opouštějící různé instituce.

„Zájem o sociální bydlení mnohonásobně převyšuje možnosti města i kapacity pěti sociálních pracovníků magistrálního odboru sociálních služeb, kteří se klientům intenzivně věnují. Sociální bydlení není levné bydlení, jak se někteří lidé domnívají, ale je to bydlení se soustředěnou podporou sociálního pracovníka, s nímž mají nájemci povinnost spolupracovat, což předpokládá z jejich strany ochotu nést odpovědnost,“ uvádí vedoucí odboru Alena Hynková.

„Město Plzeň chce prostřednictvím projektu poskytnout zvlášť zranitelným

skupinám obyvatelstva adekvátní a cenově přiměřené bydlení. Ze svého bytového fondu proto vyčlenilo minimálně 35 bytů. Na opravy některých z nich se snaží získat dotaci z evropských zdrojů. V sociálních bytech je nájemné stejné jako v jiných bytech vlastněných Plzni. Je stanoveno na 82,10 korun za metr čtvereční podlahové plochy bytu. Výše výsledného nájemného se odvíjí od koeficientu domu, ve kterém

se byt nachází. Aktuálně bydlí tři rodiny, tři rodiny se chystají nastěhovat a dalších 13 nájemníků se bude moci do nově zrekonstruovaných sociálních bytů stěhovat pravděpodobně v listopadu tohoto roku,“ říká vedoucí magistrálního bytového odboru Zdeněk Švarc.

Informace k městským bytům, včetně evidence žádostí o byt, se vyřizují na Odboru bytovém Magistrátu města Plz-

ně, Škroupova 5. Pokud žadatel nemá dostatečné příjmy na úhradu bydlení nebo úhrad s ním spojených, musí se obrátit na Úřad práce České republiky, kontaktní pracoviště Plzeň-město, Klatovská 200e, který vyřizuje žádosti o veškeré sociální dávky. Radou pomůže sociální odbor městského obvodu podle místa trvalého bydliště žadatele nebo ePoradna odboru sociálních služeb na www.plzen.eu/socialnisluzby/eporadna.

„Potřeba bydlet a především v bytě odpovídající kvality s cenově dostupným nájemným je čím dál důležitější a problematičtější pro většinu skupin obyvatel, a to bez ohledu na věk, zdravotní stav, finanční situaci či etnickou příslušnost. Ohroženy jsou zejména skupiny, které spadají do kategorie zvlášť zranitelných osob. Označujeme tak zdravotně postižené, osoby vyššího věku, osoby opouštějící instituce, rodiny s jedním příjmem a samoživitele. Získat odpovídající bydlení je pro ně často nereálné, neboť se všechno odvíjí od výše jejich příjmu,“ vysvětluje Karolína Vodičková, vedoucí oddělení sociální práce a metodiky sociálního bydlení magistrálního odboru sociálních služeb, který má zmíněnou problematiku v gesci. (red)

ROZHOVOR

Ředitel hospice sv. Lazara Jan Souček: Musíme tam všichni

Hospic svatého Lazara v Plzni oslaví v příštím roce dvacet let od svého vzniku. Přitom tehdy jej provázely bouřlivé dohady mezi obyvateli Slovan, zda tam má takové zařízení vůbec být. Od té doby si vydobyl důležitou pozici a stal se vyhledávanou institucí. Pomohl důstojně odejít z tohoto světa stovkám lidí převážně s onkologickými onemocněními. „Za poslední léta se vnímání lidí hodně změnilo. Nezaznamenali jsme ani jednu negativní reakci. Naopak hospic klienti a jejich blízcí chválí,“ říká ředitel hospice Jan Souček (na snímku).

Určitě to ale není zadarmo. Co pro to děláte?

Snažíme se hospic představit jako místo, ve kterém není smutno. Stále ho zvelebujeme, například máme novou terasu s květinami, kam mohou i klienti na křesle či lůžku. Ošetřovatelé jim tam hrají na kytary, je to příjemné prostředí. Stejně tak si mohou za pomoci našich pracovníků třeba sami upéct bramboráky nebo uvařit, nedávno přípra-

vovali kubu. Dokážeme jim totiž pomoci paliativní léčbou od bolesti. Člověk pak netrpí, může komunikovat a těšit se z mnoha věcí. Kdykoli a kdekoli s nimi mohou být také blízcí.

Mohou tady mít třeba svá zvířata?

Samozřejmě, klienti u nás mohou mít vlastní zvíře, psa či kočku. Často za nimi docházejí na návštěvy se zvířaty i příbuzní. U nás na terase mají andulky, k dispozici mají poníky a chodí sem canisterapeuté z Pomocných tlapek se psy.

A měli bychom tady mít svého pejska po celý den, právě nám ho připravují v Pomocných tlapekách.

Jak dlouho pacienti musejí čekat, než se jim sem podaří dostat?

Pokud klient požádá a má doporučení lékaře, dokážeme mu vyjít vstříc do dvou tří dnů. Máme hodně personálu, aby zaměstnanci měli čas se lidem věnovat a sami nebyli vyčerpaní. Pobyt je dostupný pro každého.

Kolik klient zaplatí za den?

Celkem 290 korun. Pokud ani takovou sumu nemá, domluvíme se. Prostě neodmítneme pomoc nikomu.

Jak se vám daří postarat se za takovou sumu o pacienty, kteří potřebují mnohonásobně dražší péči?

Z 50 procent přispívají zdravotní pojišťovny a pomáhá řada sponzorů, ať institucí nebo soukromých. Například město stálo u našeho zrodu a podporuje nás stále. Letos jsme od něj dostali 1,7 milionu korun.

Chystáte prý k dvacetiletému výročí řadu akcí, které finančně pomohou?

Začínáme koncertem skupiny The Tap Tap. Jsou neskutečně vstřícní a podobně nastavení jako my. Zahrají a zazpívají v Měšťanské besedě 15. října od 19 hodin. A veškerý výtěžek dostane hospic. Také připravujeme na 16. listopad na Klenové výstavu děl českých a slovenských malířů, grafiků a sklářů. Svá díla nám darovali a po výstavě se uskuteční jejich aukce. Výtěžek opět poslouží našim klientům. A plánujeme i další věci, jsou zatím ve stádiu rozpracovanosti, tak bych o nich mluvil nerad. Chtěli bychom o naší činnosti informovat co nejširší spektrum lidí. Proto děláme i mnoho nevýdělečných věcí, například poutě, adventní koncerty, pravidelná setkávání pozůstalých, které mají podobu strukturovaných přednášek. Konají se přímo v hospici a jsou pro širokou veřejnost. Chtěli bychom je v rámci našeho Klubu přátel hospice rozšířit. (an)

SK Radbuza vychovává plavecké naděje

Luboš Ibrmajer: V průběhu roku sportovní klub využije více než 90 tisíc lidí

Sešmáctiletý Václav Čermák patří mezi velké plavecké naděje České republiky. Již od žákovských let se s určitou pravidelností umísťuje na medailových pozicích. Z letošního Letního mistrovství ČR v bazénovém plavání si přivezl v kategorii staršího dorostu dva mistrovské tituly a jednu bronzovou medaili. Byl účastníkem mezinárodního multiitkání několika zemí. Je odchovancem Sportovního klubu Radbuza Plzeň, který sdružuje 421 členů a z toho je jich 297 v kategorii mládeže. Kromě plaveckých sportů, jako jsou bazénové a dálkové plavání, tam funguje více než 40 let odbor turistiky dětí, mládeže i dospělých, který se věnuje vodní a pěší turistice, horské a cykloturistice. V rámci turistického oddílu provozuje v zimě i běžeckou sekci.

„Naši významnou členkou byla například Irena Fleissnerová, která se v roce 1971 dostala do reprezentačního družstva juniorů, byla přebornicí žactva v roce 1972, přebornicí dorostu ČSR a ČSSR v roce 1973 a v roce 1974 vyhrála všechny tituly v ČSR a ČSSR v disciplíně prsa. Mezi její největší úspěchy patří 5. místo v disciplíně 200 metrů prsa na Letní olympiádě v Moskvě v roce 1980. Na letní Univerziádě v Mexiko City v roce 1979 vybojovala dvě zlaté medaile. Triatlonista Jan Řehula, který získal v roce 2000 v Sydney na Letních olympijských hrách bronzovou medaili, je také náš odchovanec a zdejší letitý plavec,“ připomíná manažer klubu pro vnější vztahy Luboš Ibrmajer. Zdůrazňuje,

Snímek je z letošního Košařova memoriálu.

Foto: SK Radbuza Plzeň

že v loňském roce získali nejlepší plavkyně a plavci mimo jiné na jarních sdružených přeborech Karlovarského a Plzeňského kraje v žácích od 10 do 14 let celkem 91 medailí, z toho 34 zlatých.

Klub se například věnuje plavecké výuce rodičů s dětmi od šesti měsíců, zajišťuje výuku plavání pro mateřské i základní školy. Provozují plaveckou přípravku pro závodní i rekreační plavání, zázemí tam mají také potápěči, podvodní hokejisté a další sportovci. Pořádá plavecké závody,

zejména Košařův memoriál v prsařském trojboji a Velkou cenu města Plzně s hlavní disciplínou 1500 metrů volným způsobem mužů i žen. Ta se bude konat 7. října. Klub má také od nové sezony jednu novinku, kurz pro dospělé neplavce, začátečníky nebo pokročilé plavce. „Celým našim areálem projde během roku více než 90 tisíc lidí. A celkové náklady na provoz bazénu činí zhruba sedm milionů korun ročně,“ vyčísľuje Luboš Ibrmajer s tím, že jsou za každý příspěvek vděční.

Klubu pomáhá hlavně město a centrální městský obvod. Částečně dotují jeho provoz. V loňském roce činil příspěvek více než dva a půl milionu korun, z toho prostřednictvím svého odboru sportu přispělo město jedním a půl milionem korun. Sportovní klub tak mohl pořídit první nový pískový filtr do bazénu a další letošní dotace posloužila na výměnu toho druhého a jiné potřebné opravy. Více informací o klubu je na webových stránkách www.skradbuza.cz. (an)

Prazdroj přispěje na sport, kulturu nebo vzdělání

Statisíce korun rozdělí mezi tři veřejně prospěšné projekty Plzeňský Prazdroj. Peníze rozděljuje každý rok na základě programu Prazdroj lidem. Prostředky směřují do kulturních, vzdělávacích, sportovních a jinak prospěšných aktivit na území Plzně. Porota vybere z přihlášených projektů několik, které získají prostředky v řádu statisíců korun.

Veřejnost může svým hlasováním na www.prazdrojlidem.cz vybrat tři, které dostanou ještě další prémii. Každý návštěvník webu si vybere jeden projekt. První tři s největším počtem hlasů obdrží prémii 50, 30 a 20 tisíc korun. Hlasování potrvá do 28. září, jednotlivé projekty jsou popsány na zmíněných webových stránkách. Začátkem října se na nich objeví i výsledky. (red)

Pro atlety AK Škoda bylo léto úspěšné

Celkem sedmička atletů Atletického klubu Škoda Plzeň se letos zúčastnila velkých mezinárodních závodů a hájila české barvy na mistrovství světa a mistrovství Evropy. „Tu největší radost nám přinesla juniorka Kateřina Skypalová, která se stala mistryní Evropy. Je suverénním lídrem evropských juniorských tabulek a s touto pozicí se vypořádala tím nejlepším možným způsobem. Jejím třetím pokusem dolétlo kladiivo až na 64,78 metrů a na to žádná ze soupeřek nedokázala odpovědět,“ říká Michal Černý z atletického klubu. Kateřina Skypalová se představitela i na Mistrovství mužů a žen ČR, které se konalo v září v Plzni za účasti nejlepších českých atletů, jako jsou Pavel Maslák, Jakub Holuša, Jan Kudlička, Radek Juška, Petr Svoboda, Tomáš Staněk, Jakub Vadlejš, Petr Frydrych, Vítězslav Veselý, Adam Sebastian Helcelet, Jiří Sýkora, Denisa Rosolová, Michaela Hrubá, Romana Maláčová, Kateřina Cachová, Eliška Klučínová, Nikola Ogrodníková a Kateřina Šafránková. (red)

Viktorián Diego Živulič: Snažím se vždy ze všech sil

Na hřišti Diega Živuliče (na snímku) nelze přehlédnout nejen pro robustní postavu, ale také pro skvělou techniku při práci s míčem a přesné pasy. Je uprostřed zálohy zkrátka cítit, možná proto si ho trenér Pavel Vrba vybral jako jednu z posil pro právě probíhající ligový ročník. Diego Živulič neopývá pouze talentem na fotbal, rychle se učí i cizí jazyky a hraje na akordeon. S fotbalem začínal v šesti letech v rodném Novigradu. „Tenkrát to byl malý klub podobný těm, které tady hrají krajský přebor. Postupně se zvedl až do druhé chorvatské ligy, ale tehdy to byla z fotbalového hlediska vesnice. Táta i strýda za Novigrad hráli, ale vždy se fotbalem jen bavili, než aby jim vydělávali. Věděli, že je extrémně těžké dostat se na profesionální

úroveň, proto mě tlačili spíš do školy,“ popisuje Diego Živulič, který po absolvování základní školy vystudoval jazykové gymnázium a následně dokončil bakalářské studium ekonomie. I díky tomu se dokáže dorozumět skoro všude na světě. „Nemluví úplně špičkově, ale poradím si. Třeba angličtina mi zase tolik nesedí, ale rozumím a dokážu říct, co potřebuju,“ usmívá se. Kromě rodné chorvatštiny ovládá i polomateřskou italštinu, češtinu a dorozumí se i v němčině. V České republice začínal ve Zlíně a pak si ho vybral Pavel Vrba. „Zájem Plzně mě moc potěšil, protože když vás chce takhle úspěšný klub, znamená to obrovské ocenění mojí práce. Přestup je pro mě obrovskou motivací do budoucí práce. Asi jsem už potřeboval

změnu prostředí i myšlení. Jsem moc rád, že jsem součástí tak kvalitního klubu, jako je Viktoria, a tak krásného města, kterým je Plzeň. Každým dnem si uvědomuji, kam nyní patřím, což je velká zodpovědnost,“ dodává. Urostlý záložník dostal od trenéra v úvodu sezony velkou důvěru. Nastoupil do většiny zápasů v základní sestavě. „Na konci minulého sezony jsem se zotavoval ze zranění. Během letní přestávky jsem na sobě makal, abych se vrátil zpátky na úroveň, na které jsem byl před zraněním. V životě beru fotbal velice vážně, i proto mě těší, že od trenéra dostávám důvěru. Ví, že nejlépe mu poděkuji výkony na hřišti, proto se vždy snažím ze všech sil,“ říká Viktorián s 29 na zádech. (red)

SERIÁL O MĚSTSKÉ POLICII PLZEŇ

Pozor, svítí červená, upozorňovali strážníci na hřišti předškoláky

Musíš počkat, na semaforu svítí červená. Jela jsi na ni a jezdíš se až na zelenou. Když jedeš doleva, musíš se správně zařadit a ukazovat. Takové rady „přšely“ v závěru školního roku na zhruba třicetku předškoláků, kteří se učili na dopravním hřišti 6. mateřské školy Plzeň, jak zvládat nástrahy silniční dopravy.

Zatímco děvčata jezdila na koloběžkách a zkoušela si jízdu po hlavní silnici, odbočovali na vedlejší, jízdu přes železniční přejezd a řadu dalších věcí, kluci odpovídali na otázky strážníků ze silniční dopravy. Vytáhli si vždy otázku a snažili se vysvětlit, co znamenají značky nebo jak musí být vybavené kolo do silničního provozu. „Moc mě to baví,“ tvrdil Jirka, který se zrovna potýkal s otázkou, po které straně se jezdí. A která je pravá a levá ruka. Odpověděl správně a dostal pochvalu. Po chvíli se role obrátily, účastníci silničního provozu se stali chlapci a dívky si vyťahovaly z klobouku otázky a odpovídaly na ně.

„Snažíme se, aby děti získaly dopravní gramotnost už v mateřské škole, proto pořádáme ve spolupráci s pedagogy také preventivní akce. Tato je součástí pro-

gramu besed preventivních aktivit a nese název Bezpečně v dopravě. Vyžaduje to hodně trpělivosti, ale nese to své ovoce. Děti chodí na dopravní hřiště celý školní rok a na závěr dostanou takzvané dětské řídicí průkazy, respektive průkazy malého cyklisty,“ vysvětluje mluvčí Městské policie Plzeň Jana Pužmanová. Právě ona se svými kolegy ze služebny v Doubravce zkoušela předškoláky, kteří na závěr slavnostně převzali už zmíněné průkazy. Jejich učitelka Jana Kolářová projekt oceňuje a dodává, že děti jezdí na dopravním hřišti, které je součástí 6. mateřské školy, velmi rády.

Mluvčí strážníků upozorňuje, že je v silničním provozu pro dítě důležité vědět a osvojit si správné chování chodce a cyklisty a že je důležitá i obecná lidská slušnost například v dopravních prostředcích nechat sednout starší občany, nemocné a těhotné. Cílem dopravní výchovy v mateřských školách je pochopení a osvojení si základních pravidel silničního provozu, dopravní bezpečnosti a odpovědnosti úměrně věku dítěte. „Když se později s některými z těchto dětí, už školáky, setkáme při podobné akci na tomto dopravním

Mluvčí strážníků Jana Pužmanová předává dětem průkazy. Foto: Městská policie Plzeň

hřišti, velmi nás těší, že si pamatují to, co jsme se spolu o bezpečnosti v dopravním provozu naučili,“ uvádí Jana Pužmanová. Strážníci dělají velké množství preventivních programů, pro nejmenší děti až po seniory. Zajišťuje je Odbor analýzy a prevence kriminality Městské policie

Plzeň, pod který patří i metodici prevence kriminality. Právě oni se zabývají uvedenou problematikou a spolupracují s orgány, které jí mají v náplni práce, zejména s Odborem bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně. Zpracovávají projekty, které se na úrovni

primární prevence orientují na snižování kriminality v Plzni a na bezpečnost provozu v městské aglomeraci.

Pro mateřské školy dále realizují besedy nazvané Pes a pravidla, kde se učí, jak předjet útok psa a další potřebné věci související se čtyřnohými společníky člověka. Další typ besedy nese název Bezpečný kontakt s cizím člověkem, ve kterém se děti hrou učí, jak se vyhnout nebezpečným situacím.

Obdobné programy preventivních aktivit realizují strážníci z odboru analýzy a prevence kriminality pro první stupeň základních škol, například pro ně mají připravené přednášky zaměřené na téma Listiny základních práv a svobod, na druhém stupni a na středních školách vysvětlují bezpečnost v dopravě, zaměřují se na šikanu, kyberšikanu, domácí násilí, používání zábavní pyrotechniky nebo zneužívání drog, tabákových výrobků a jiných omamných látek. Při těchto besedách si mohou školáci a studenti na vlastní kůži bezpečně vyzkoušet za pomoci speciálních brýlí, jak alkohol a drogy ovlivňují naše reakční schopnosti. (an)

Téměř 55 tisíc lidí navštívilo Letní Sportmanii Plzeň 2017. Největší sportovní projekt krajské metropole v tomto roce nabídl veřejnosti možnost vyzkoušet si téměř 60 sportovních disciplín, přinesl besedy s řadou VIP sportovců, autogramiády, ranní cvičení, unikátní sestavu trampolín a další. Většinu z návštěvníků tvořily rodiny s dětmi, během deseti dnů si speciální dřevěné medaile plzeňské Sportmanie odneslo za splněné disciplíny šest tisíc dětí. Podle vedení města splnila akce svůj účel, cílem bylo motivovat dospělé i děti k pohybu. Spokojeni jsou také zástupci sportovních klubů, díky Sportmanii získaly kluby desítky nových členů. Akci navštívili i český lezec Adam Ondra (na snímku vlevo), který se už ve dvanácti letech zařadil mezi deset nejlepších světových lezců na obtížnost. Foto: 1x Adam Ondra, 3x Martin Volf

Plzeň má novou komunikaci pro cyklisty, pěší a in-line bruslaře, která propojuje oblast Předních Skvrňan a Radčic. Součástí 400 metrů dlouhého úseku sportovně-rekreační trasy je i lávka přes řeku Mži, jež umožní cyklistům vyhnout se dnes již dost frekventované komunikaci vedoucí od Kalikovského mlýna do Radčic. V budoucnosti by po lávce měla vést i mezinárodní cyklotrasa. Stavba stála zhruba 6,84 milionu korun bez DPH. Foto: Eva Barborková

Před 15 lety zasáhla Plzeň v polovině srpna ničivá povodeň, která napáchala ve městě škody vyčíslené na 562 miliony korun. Plzeň si přírodní pohromu připomněla venkovní výstavou, kterou zorganizovali plzeňští dobrovolní hasiči v srpnu v Kopeckého sadech. Kromě fotografií, zachycujících tehdejší události, tam byla k vidění i dobová hasičská technika včetně namodelované protipovodňové pytlované hráze. Výstavu doplnilo promítání filmu věnovanému průběhu velké vody a napravování způsobených škod. Na protipovodňovou ochranu vynaložily v průběhu minulých let město Plzeň a Povodí Vltavy částku v řádech stovek milionů korun. Foto: Martin Pecuch

Peklo podstoupí rekonstrukci

Kulturní dům bude příští rok od března do září nepřístupný

Návštěvností přes 30 tisíc diváků se za první letošní půlrok může pochlubit nejstarší plzeňský kulturní stánek, Kulturní dům Peklo. Komplex tří budov v Pobřežní ulici, z nich nejstarší pochází z konce 19. století, čeká příští rok dlouho plánovaná rekonstrukce. Kvůli ní se Peklo od března do konce září 2018 dočasně uzavře. „Bude zahájena velmi potřebná výměna topného systému, který dosud stále funguje na tuhá paliva. Přechod na teplovod přinese větší komfort návštěvníků i finanční úspory. Dále budou vybudovány nové toalety, čeká nás úprava barové části, repase parket či repase okna ve Velkém sále,“ vyjmenovává Jiří Suchánek, ředitel společnosti Plzeň 2015.

Právě Plzeň 2015 v současné době provoz kulturního domu zajišťuje. Předloni sem umístila desítky akcí souvisejících s titulem Evropské hlavní město kultury. Nově založila tradici electroswingových tančiren, které se zde konají pravidelně několikrát do roka. Mezi nejúspěšnější akce v Pekle letos patřily koncert skupiny Jelen, divadelní představení Cimrman v řiši hudby a taneční večery „Po sítě swing“ spolu se zmíněnými electroswin-

Elektroswing v Pekle.

Foto: Besim Mehinbašić

Výběr z programu KD Peklo podzim 2017

13.10.2017 Electroswing Plzeň No. 9
4.11. koncert skupiny Wohnout
16.11. koncert skupiny J.A.R.
9.12. koncert skupiny MIG 21

govými tančírny. Electroswing Plzeň se pro letošní rok vrátí do sálu KD Peklo naposledy 13. října. V listopadu pak hudební fanoušky potěší koncerty skupin Wohnout a J.A.R., v prosinci do Pekla „přiletí“ MIG 21. Kromě toho návštěvníky čeká řada zajímavých zájezdových divadel, například Báječná neděle v parku Crève Coeur, Klára a Bára, Pro tebe cokoliv, Don Quijote, S tvoji dcerou ne, Divadlo Járy Cimrmana a další. V reprezentativních prostorách prvorepublikového sálu se pravidelně konají také maturitní plesy, koncerty uměleckých škol, akce pro seniory a nejrůznější prodejní burzy. Pro menší akce se pronajímají salóňky, kde se pořádají například taneční kurzy, kurzy baletu, jógy, historického tance, vzdělávací nebo jazykové kurzy. (mr)

Děti z 38. MŠ se učí pečovat o rostliny

Letos poprvé si mohly děti z 38. mateřské školy zasadit vlastní naklíčené rostlinky. Díky projektu Neleníme, PĚSTUJEME! a za finanční podpory Nadačního fondu Zelený poklad vznikly na zahradě vyvýšené záhony. Malí pěstitelé se tak učí rostliny vysazovat, pečovat o ně, pozorují, jak rostou, a zažívají radost z výsledků své práce. „Jsme moc rádi, že se podařilo záhony vybudovat, zahrada naší školy je taková malá oáza uprostřed sídliště. Děti tu mají pro svoje všestranné využití pískoviště, relaxační zónu s houpačkami, prolézačky i fotbalový pláček. A tak jediná věc, která nám tady ještě chyběla, byla možnost vlastního pěstování. Děti tak jednoznačně posilují vztah k přírodě. Z rostlin, které samy vypěstují, jsou nadšené,“ říká Irena Cholínská, ředitelka 38. MŠ. (red)

Podzim v alpinu ukáže zajímavosti

Přestože část květin už odkvetla, existují rostliny, které mají vrchol vegetačního období před sebou. A právě je představí členové Alpinu klubu Plzeň na své výstavě Podzim v alpinu 2017, která bude opět spojena s prodejem. Výstava se koná od 13. do 16. září od 9 do 18 hodin ve výstavním areálu zahrady gymnázia na Mikulášském náměstí. Prodej se uskuteční ještě 17. září do 12 hodin, do prodejního areálu bude vstup zdarma. (red)

Univerzita třetího věku slaví

Univerzita třetího věku ZČU v Plzni slaví 25 let. Je to program neprofesního celoživotního vzdělávání určený pro seniory. Přihlásit se může zájemce ve věku potřebném pro přiznání starobního důchodu a občané v plném invalidním důchodu, kteří se mohou stát posluchači bez ohledu na věkovou hranici. Studium je tříleté (šestisemestrové) s možností pokračování bez omezení. „Naše Univerzita třetího věku nabízí kvalitní, systematické a cenově dostupné zájmové vzdělávání se stále inovovaným obsahem. Posluchači na přednášky přijíždějí i ze vzdálenějších končin, jako jsou například České Budějovice, Karlovy Vary nebo Praha,“ říká Magdalena Edlová, která má univerzitu na starosti. (red)

Stavby roku jsou k vidění symbolicky na nádraží

Cenu primátora převzal za investora stavby Petr Kolář, náměstek ředitele pro investice ze Správy železniční dopravní cesty, a za zhotovitele stavby Jan Mitlöhner, projektový manažer oceněné stavby ze společnosti Skanska. Foto: archiv

Držitelé titulu Stavba roku Plzeňského kraje za rok 2016 se představují do 6. října na výstavě na hlavním vlakovém nádraží v Plzni v horním zrekonstruovaném vestibulu. Zájemci si mohou prohlédnout všech 27 staveb přihlášených do soutěže, kterou pořádaly statutární město Plzeň a Plzeňský kraj ve spolupráci s Okresní hospodářskou komorou Plzeňsko, Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků, Svazem podnikatelů ve stavebnictví v ČR a Obcí architektů.

Přestavba budovy Hlavního nádraží v Plzni patřila mezi nejvýznamnější stavby v západočeské metropoli. Výrazně zvýšila komfort cestujících a zmodernizovala nádraží při zachování historické hodnoty budovy. Lidé si pochvalují nová nástupiště, přístup k nim i podchod do Šumavské ulice. Pro návštěvníky Plzně je nádraží konečně příjemným a důstojným vstupem do města. Stavba obsahovala také řadu technologických a inženýrských prvků, které urychlily vlastní drážní provoz. Porota soutěže nominovala rekonstrukci Hlavního nádraží v kategorii Dopravní stavby a ta získala Cenu primátora města Plzně.

Titulem Stavba roku Plzeňského kraje 2016 se pyšní historická jízdnárna v Tachově ve Světcích, bytový dům ve Velešlavské ulici v Plzni a plzeňské sídlo společnosti Workpress Aviation. (red)

Galakonzert představí hvězdy jazzu

Mimořádný hudební projekt „Ella & More“ k 100. výročí narození Elly Fitzgeraldové se uskuteční 21. října ve Velkém divadle. Představí se na něm světové hvězdy jazzu, jako jsou Deborah Carter, Norbert Gottschalk a East West European Big Band. Akci pořádá spolek Jazz bez hranic ve spolupráci s Divadlem Josefa Kajetána Tyla. Deborah Carter je jednou z nejlepších swingujících jazzových zpěvaček na světě. Jako sólistka vystupovala s renomovanými orchestry, ke kterým patří například the Metropole Orchestra, the Sedavi Latin Jazz Big Band, the Frankfurt Radio Symphony Orchestra and Big Band a další. Norbert Gottschalk patří k renomovaným evropským vokalistům. Je mistrem improvizovaného jazzového zpěvu – scatu, s nímž se zařadil mezi 10 nejlepších ve světě. Jazzového uznání dosáhl i jako trumpetista nebo kytarista. Od roku 1993 působí jako profesor na Maastricht Academy of Music v Nizozemsku. East West European Big Band je orchestr složený ze špičkových muzikantů z celé Evropy. Je součástí prestižní Glen Buschmann Jazz Akademie v Dortmundu. Dirigentem tohoto uskupení je Uwe Plath. (red)

Na snímku Deborah Carter.

Foto: archiv

ROZHOVOR

Marie Vítámvášová: Celý den vaříme a za deset minut je to pryč

Na plotně se smažily řízky a k nim se vařily brambory. V mísách voněl bramborový salát. Tak to vypadalo v kuchyni školní jídelny 16. základní školy a mateřské školy v Americké ulici v den, kdy dostávali žáci vysvědčení. „Tento oběd děláme už tradičně na konci školního roku a všichni se na něj těší, děti si řízek nejraději dávají s bramborem, dospělí zase se salátem. Celý den vaříme a za deset minut je všechno pryč. A to nejen dneska,“ směla se pracovnice školní jídelny Marie Vítámvášová, kterou právě na konci školního roku ocenilo město Plzeň. Cenu obdržela v kategorii Provozní zaměstnanec roku za to, že významně pomohla k fungování školní jídelny.

Překvapilo vás to?

Navrhla mě naše paní ředitelka a ráda bych jí touto cestou poděkovala. Ani mě nenapadlo, že získám ocenění, mám z něho velkou radost. Moc mě to potěšilo. Patří

Marie Vítámvášová (na snímku vlevo) ve školní kuchyni. V popředí Milena Illková a vpravo Květoslava Maxová. Foto: archiv

však nejen mně, ale i vedoucí školní jídelny Květoslavě Maxové, s níž sestavují jídelníček, a kolegyni Mileně Illkové. Bez ní bych neuvařila pro tolik strávníků.

Pro kolik lidí vaříte?

Jsme malá kuchyně, ale dobře vybavená a jsme tady na to jen dvě. Vaříme většinou pro 150 lidí, ale mnohdy i pro

více, protože nabízíme stravování pro lidi a zaměstnance firem z okolí. Strávníci mají na výběr ze dvou jídel. Ke každému je salát nebo ovoce. Chystáme také obědy pro Základní školu v Radčicích, naše oddělené pracoviště.

A co dětem nejvíce chutná?

Sladké obědy a pak omáčky s knedlíky, které si děláme samy. V naší kuchyni není místo pro žádné polotovary. Do jídelničky zařazujeme mléčné výrobky, luštěniny, ryby, hodně zeleniny a ovoce. Na obdyt jde hodně také dršťková polévka z kuřecího masa nebo luštěninové hamburgery. Jiné tady neděláme. Sledujeme nové trendy a občas si zaexperimentujeme i se zahraniční kuchyní, ale vždy dbáme na zdravá a vyvážená jídla, která dětem doma docela často chybí.

Doma už se tolik nevaří jako kdysi?

Je to různé, ale docela často slyším, že měli objednaný hamburger, pizu a že klasické jídlo mají jenom v jídelně.

Vaříte i doma a na čem si pochutnáte? Od vaší vedoucí jsem slyšela, že jim podstrojíte a skoro každý den přinesete k snídani nějakou upečenou dobrotu?

Mám tři dcery, manžela a čtyři vnoučata a doma vařím prakticky každý den. Docela mě to baví, tak mi nedělá problém ani napéci koláče nebo jiné dobrotu. Osobně sním všechno, nejsem vůbec vybíravá.

Jste vyučená kuchařka?

Ne. Vyučila jsem se prodavačkou v potravinách, ale po mateřské dovolené se do původní práce nevrátila. Nastoupila jsem sem jako pomocná síla, vypracovala se na vedoucí kuchařku a 31 let uběhlo jako voda. **Nenapadlo vás někdy změnit profesi a najít si něco, kde nemusíte tahat těžké věci?**

Víte, že ani ne. Tady je mi dobře. Byla tu bezva parta lidí a pořád je, i když řada zaměstnanců už odešla do důchodu. Jinak bych těch jednatřicet let na jednom místě tak snadno nevydržela. (an)

Nejen Ivana Chýlková láká na Divadlo

Mezinárodní festival přináší do krajské metropole úspěšné a výjimečné inscenace

Plakáty se známými herečkami Ivanou Chýlkovou či Taťánou Vilhelmovou a dalšími osobnostmi lákají v Plzni na už 25. ročník Mezinárodního festivalu Divadlo. Od 13. do 21. září nabídne inscenace předních souborů z Belgie, Polska, Maďarska, Slovenska a České republiky. „Letos přivezeme více zahraničních divadel. Celkem osm v hlavním programu. Navíc všechny mezinárodní inscenace měly premiéru loni, návštěvníci tak uvidí výběr toho nejzajímavějšího, co evropská a samozřejmě domácí scéna v současné době nabízí,“ říká ředitel festivalu Jan Burian.

S jednou z nejvýraznějších současných inscenací na belgické scéně přijíždí do Plzně například bruselský soubor Das Fräulein (Kompanie). „Černá komedie Smutek režisérky a herečky Anne-Cécile Vandalem ironizuje módní vlnu severské depresivní krimi, ale zároveň se vyslovuje k nárůstu extremismu v evropské politice,“ říká člen dramaturgické rady Michal Zahálka. Poprvé se letos v Plzni představí významný polský režisér Michał Borczuch. Jeho inscenace Vše o mé matce divadla Teatr Laźnia Nowa z Krakova zvítězila loni na nejvýznamnějším polském festivalu Boska komedia. Návštěvníci festivalu budou mít podle organizátorů letos výjimečnou příležitost vidět velmi úspěšná a zajímavá díla.

Představí se také soubory ze Slovenska a přinesou pohled na slovenské divadlo „malých forem“, který na festivalu ještě nebyl zastoupen. Festival nabídne třeba inscenaci Bratislavského bábkového divadla s hravou a nápaditou inscenací Na slepících křídlech v režii Kataríny Auliti-

Inscenace Divoká kachna v podání Komorní scény Aréna v Ostravě.

Foto: Roman Polášek

sové. Inscenace nevyužívá loutky, ale živé herce, z nichž dvě hlavní představitelky získaly nominace na cenu Dosky.

**Více informací je na webu
www.festivaldivadlo.cz**

Výběr domácích inscenací odráží to nejzajímavější, co u nás vzniklo za uplynulou sezonu. Dvakrát je v programu zastoupen jako autor Henrik Ibsen: Nora (Domeček pro panenky) pražského Divadla pod Palmovkou a Divoká kachna Komorní scény Aréna v Ostravě, která děj přesazuje do současného paneláku.

Z Prahy přijede také Dejvické divadlo s komedií Vzkříšení napsanou v britském stylu, Divadlo v Dlouhé s brechtovskou inscenací Hovory na útěku, kde důležitou roli hrají excentrické písně kapely Tiger Lillies. Své zastoupení budou mít v Plzni i „menší“ pražské soubory. Třeba Divadlo Letí přiveze oceňovanou inscenaci Olga (Horror z Hrádečku). Výjimečný divácký zážitek nabídne snad nejmenší představení z Naivního divadla Liberec Jsou místa oblíbená tmou, kde nikdy a nic na ostrovech se skrývá odlehých. Z plzeňských inscenací uvidí návštěvníci dvakrát Divadlo Josefa Kajetána Tyla, představí muzikál Liduschka

(Baarová) v režii Romana Meluzína a divadelní zpracování románového thrilleru Talentovaný pan Ripley režisérky Natálie Deákové. Divadlo Alfa na festivalu představí neloutkovou inscenaci Gazdina roba v režii Jakuba Vašíčka, ta vznikla na základě stejnojmenné povídky Gabriely Preissové. Tradiční epilog v druhé polovině festivalu představí mimo jiné inscenace Šašek a syn s Bolkem Polívkou a jeho synem Vladimírem. Hlavní divadelní program doplní opět off program, na kterém se bude podílet Johan nebo třeba Filmový klub Plzeň, workshopy divadelní fotografie a filmu i další akce. (red)

Magičti Lucemburkové jsou v Papírně

Výstava nazvaná Magičti Lucemburkové, která se koná pod záštitou města, bude k vidění až do 30. listopadu v prostorách kulturního centra Papírna v Zahradní ulici. Je to unikátní projekt, jenž komplexně představuje příběh a pád vládní královské dynastie Lucemburků, kteří českým zemím zanechali bohaté kulturní dědictví. Výstava představí originální repliky koronovačnických klenotů, 3D modely středověkých hradů a dalších významných staveb z doby lucemburské, faksimile dobových rukopisů a ilustrací a současně sochy panovníků od známého akademického sochaře Igora Kitzbergra. (red)

Ateliéry se otevrou pro veřejnost zdarma už podruhé

Víkend otevřených ateliérů Plzeň tvořivá se jmenuje akce, která se uskuteční o víkendu 23. a 24. září. Koná se za finanční podpory města Plzně a Plzeňského kraje. V loňském roce se jí zúčastnily tisíce lidí. Veřejnosti se v krajském městě a okolí budou už podruhé věnovat výtvarníci ve svých ateliérech, galeriích otevrou zdarma dveře výtvarných síní, výtvarné školy připraví ukázky prací a workshopy. Na 48 místech v Plzni a okolí se bude tvořit, hrát a poznávat umění z různých stran. Návštěvníci budou po dvě víkendová odpoledne putovat podle mapy, kterou lze získat na webu www.otevreneATELIERY.cz. Seznámí se v přirozeném prostředí s více než 70 umělci, nahlédnou bez vstupného do galerií, výtvarných dílen, ateliérů a dalších míst, kde vzniká umění. „Víkend přinese široké spektrum výtvarných technik, potkáte malíře, sochaře, architektury, designéry, šperkaře, fotografy, řezbáře, keramiky či kreslíře. Nejstaršímu je 88 let a nejmladšímu 17,“ sděluje Jana Brabcová z pořádací agentury Grafia. Aby si návštěvníci užili umění ve všech podobách, na některých místech mohou zkusit sami tvořit, třeba sochy z porobetonu v DEPO2015, malování v Galerii města Plzně, svařování kovové sochy v Hotelu Plzeň, výrobu originálních náhrdelníků, kreslení vtipů a aktu v Grafii či fotografování v ateliéru Na střeše. I letos otevrou své ateliéry také výtvarníci v okolí Plzně, například ve Zručí-Senci Nadě Potůčková, ve Starém Plzenci Petr Vrobel a v Brásích Eva Roučka, která se po 35 letech vrátí z Francie. Akce je vhodná pro jednotlivce i rodiny s dětmi, vstupné se nikde neplatí. (red)

Archiv představí mimořádně cenné pečetidlo, zlaté buly a rukopisy

Na snímku jeden z unikátů Archivu města Plzně Osecký žaltář.

Foto: archiv

Mimořádně cenné archiválie se nacházejí ve fondech Archivu města Plzně. Vzhle-

dem k tomu, že mají nedozírnou kulturní i majetkovou hodnotu, požádal archiv

Odbor archivní správy Ministerstva vnitra České republiky o jejich prohlášení za archivní kulturní památky. A ministerstvo vyhovělo.

Archivními kulturními památkami se tak stal nejstarší plzeňský typář (pečetidlo) pocházející z období kolem roku 1300 spolu s listinou ze 17. dubna 1307 s prvním dochovaným otiskem tohoto pečetidla, soubor čtyř zlatých bul vydaných pro město Plzeň v období 1434 až 1627. Dále tam patří Liber judicii z období let 1407 až 1411, tedy nejstarší městská kniha ve fondech Archivu města Plzně a také první kniha soudní, Osecký žaltář (kniha žalmů) z druhé poloviny 13. století, latinský rukopis o 142 pergamenových listech velikosti 18 x 25 centimetrů s deseti celostránkovými iluminacemi ze života Kris-

tova, a dále soubor dvou erbovních privilegii polepšujících znak města z roku 1466 a 1578. Archiv města Plzně je představí veřejnosti na výstavě, která se uskuteční v mázhauzu plzeňské radnice od 16. listopadu do 7. prosince.

Dosud byl jedinou archivní kulturní památkou ve fondech Archivu města Plzně rukopis hry Josefa Kajetána Tyla Fidloučka z roku 1834 s textem národní hymny Kde domov můj. Institut archivních kulturních památek je důležitým nástrojem z hlediska ochrany a propagace Národního archivního dědictví.

Prohlášení vybraných archiválií za archivní kulturní památky je především prestižní záležitost. Přináší s sebou ovšem i některá omezení a nařízení v nakládání s těmito archiváliemi. (red)

ROZHOVOR

Jaroslav Zapletal: Moje díla by si moc lidí nad gauč nepověsilo

Významný plzeňský výtvarník a pedagog Jaroslav Zapletal slaví 80. narozeniny. Vystavoval v řadě galerií v České republice, ale také v mnoha zemích, například v Kanadě, Mexiku, Francii či Holandsku. Jeho díla mají ve sbírkách instituce nebo soukromí sběratelé po celém světě. A neúnavně pracuje na dalších. Působil i na Katedře výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Západočeské univerzity v Plzni.

Můžete mi prozradit recept, jak být v takové kondici?

Žádný nemám. Sám se dívám, jak je to možné. Ale asi je to díky mé práci a vzta- hům. Jen mne mrzí, jak rychle se ti, které jsem měl rád, vytrácejí do jiné dimenze. Kdybych nemohl dělat, bylo by to moc

špatné. Za chvíli bych vypadal jako sto- letý stařec.

Slyšela jsem, že k vašemu jubileu se koná několik výstav.

Je to cyklus tří výstav. Mé kresby jsou v expozici nazvané Jaroslav Zapletal 80 k vidění v Galerii Evropského domu. V hlavní budově Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje se koná výstava nazvaná Computerová grafika a v Galerii Jiřího Trnky budou od 19. září vystaveny mé obrazy a objekty. Když jsem je připravoval, narazil jsem na fotografii z mé první výstavy, která se konala v Plzni v roce 1970 v domě U Červeného srdce. Dnes je tam spojitelná. Na snímku je výtvarník Jaroslav Pleskal, který výstavu ve Studijní a vědecké knihovně uvede. Propojí se tak moje první výstava

Jaroslav Zapletal.

Foto: archiv

s mou zatím poslední. Cyklus zmíněných výstav chystám už půl roku, hodně mi pomáhají pracovníci knihovny a rodina.

Když jste se o rodině zmínil, „potatilo“ se některé z vašich dětí?

Rekl bych, že trošku ano. Dcera je architektka.

Plánujete pro vás velkou oslavu?

Myslím, že ne. Sejdeme se v kruhu nejbližší rodiny. Syn, dcera, jejich děti a partneři.

V září vám také vyjde kniha. Jak se jmenuje a o čem je?

Má název Rozpomínání a shrnuje celý můj život. Psal jsem ji šest let, ovšem s velkými pauzami kvůli zdravotním problémům v rodině. Křest bude při zahájení výstavy ve vědecké knihovně.

Dlouhá léta jste vyučoval, určitě tedy můžete srovnávat dřívější a současnou výtvarnickou generaci. Kolik mladých

takzvaně prošlo vašimi rukama a jací jsou v současnosti mladí výtvarníci?

Nemám to spočítané, určitě stovky studentů. Je mezi nimi i několik renomovaných výtvarníků. Ale rozdíl vnímám. Nynější studenti nebo mladí výtvarníci spoléhají méně na řemeslo a dají více na okamžitý nápad. A občas vytvoří dílo, které se výrazně podobá dílu už někým vytvořenému. Nedělají to záměrně, spíš nemají řádně nastudovanou historii umění. A mnohdy malují, aby se dílo líbilo a bylo dobře prodejné, nikoli z vnitřní potřeby. To jsem nikdy nedělal, ale také jsem skoro nic neprodal. Moje obrazy se snaží vypovídat o světě kolem nás a takové by si moc lidí nad gauč do obývacího pokoje nepověsilo. Zachraňovalo mě učení, jinak bych asi rodinu neuživil. (an)

HÁDEJTE S ČISTOU PLZNÍ

Plzeňské komunální služby, s. r. o., je bývalý název společnosti Čistá Plzeň. To je správná odpověď na otázku z minulého čísla. Výhercem se stal Jaroslav Kubeš. Dnešní otázka je zaměřena na kampaň, která začala před prázdninami. Jejím cílem je seznámit veřejnost se správným nakládáním s komunálním odpadem a zapojit občany do celého problému. Kampaň město reaguje na fakt, že i přes vysoké nasazení se ve městě objevuje nepořádek kolem popelnic, kontejnerů i odpadkových košů. Náklady na úklid nepořádku u stání popelnic převyšují ročně částku 20 milionů korun.

Jak se kampaň jmenuje?

- Bez Plzeňanů to nepůjde
- Bez Vás to nepůjde!
- Bez Vás to neuděláme

Odpovědi mohou zájemci posílat do 3. října na adresu redakce. K dispozici mají také e-mail soutez.RadniciListy@plzen.eu. Připíšte heslo Hádejte s Čistou Plzní, své jméno a bydliště. Výherce získá speciální dárky od společnosti Čistá Plzeň a další atraktivní ceny. (red)

Zahrada divů je fantasy muzikál

Na konci září představí muzikálový soubor Divadla Josefa Kajetána Tyla svou první premiéru v nové sezoně, pohádkový fantasy muzikál pro všechny generace s názvem Zahrada divů. Do kouzelného světa fantazie plzeňské diváky přenesou především působivá scéna britského výtvarníka Davea Bensona a kostýmy Američanky českého původu Veroniky Hindle (na snímku). Narodila se v Ostravě v rodině herečky Zdeňky Babrajové a výtvarníka Alexandra Babraje. Studovala kostýmní návrhářství a styling na Fashion Institute of Technology v New Yorku, kde od roku 2002 trvale žije se svým anglickým manželem a dcerkou. V Plzni se představí vůbec poprvé.

Žijete trvale v New Yorku, ale stále se ráda vracíte do České republiky spolupracovat se zdejšími divadly. Co vás na tom láká?

Určitě kvalita divadel. Je pravda, že za dávných komunistických dob byla většina věcí naprosto špatná, ale jedno z mála pozitiv byla přece jenom snaha udržet kvalitní kulturní zázemí. Repertoár byl samozřejmě ovlivněn režimem, spousta lidí z divadla a jeho příznivci si ale našli tu správnou cestu a pro divadlo žili! Byl to kumšt! Počínaje

herci, přes režiséry, výtvarníky až po výrobní jednotky, bez kterých by to absolutně nešlo. A to vše přetrvává dodnes. V zahraničí, zejména USA, není zvykem, aby divadla měla své dílny, krejčovny a podobně. Celý proces je tam složitější, komplikovanější a riskantnější. Ve většině divadel v České republice, zejména v těch městských či státních, je vše pod jednou střechou, lidé jsou sebraní, plní zkušeností. V zahraničí si musíte dílny pronajmout, je to více starostí. Pro mě jako výtvarníka je radost setkávat se s naprostou špičkou v oblasti kostýmní výroby, to v České republice stále platí. Šit divadelní kostým je daleko složitější než ušít kdejaký slušivý

model, musí padnout roli, být praktický a hlavně funkční. A také přiznávám, že další podstatnou roli hraje nostalgie. Můj táta Alexander Babraj byl výtvarník a scénograf, maminka herečka, divadlo bylo součástí mého života a je dodnes. Mám v něm jak staré, tak nové přátele, a proto se ráda vracím a dělám mi to radost.

Co vás při tvorbě kostýmů na Zahradu divů inspirovalo, na jaký styl kostýmů se můžeme těšit?

Ačkoliv jsem praktický a moderní typ člověka, stále ve mně zůstává značná část dítěte, mám velikou fantazii, jsem snilek. Pohádky v mém dětství hrály důležitou roli. Mám ráda hezké věci a ráda dělám radost. Když mi byla nabídnuta spolupráce na Zahradě divů, nemohla jsem odmítnout. Myslí si, že kouzelné a pěkné věci můžou ovlivnit děti na celý život, udělají je šťastnějšími. Mám doma malou dcerku a vidím to na ní, ona je vlastně určitě také mojí inspirací, někdy mi dává i nějaké rady. V tomto směru mám tedy tu nejlepší asistentku. Ale abych odpověděla, v Zahradě divů budou kostýmy spíše ve stylu fantasy než jako v klasických českých pohádkách. Věřím, že malí i velcí diváci zklamaní rozhodně nebudou. (red)

SOUTĚŽÍME S DIVADLEM

Ředitel divadla Josefa Kajetána Tyla Martin Otava režíroval novou inscenaci opery Médea. Správně odpověděla Magda Demetrová a vyhrává vstupenky do divadla a drobné dárky.

I tentokrát mohou zájemci soutěžit. Titulní postavou slavné hry Sluha dvou pánů je vychytralý Truffaldino, který přesvědčí sám sebe, že je schopný sloužit dvěma pánům současně. Ale vstupuje do vypjaté situace proměn, kdy se milenci hledají a mijejí, totožnost se skrývá i odkrývá, svatby se připravují a vzápětí ruší. Zmatky a nedorozumění se vrší a zauzlují s vydatným přispěním Truffaldina, který se situace snaží řešit, ale přitom si nezapomíná přihlížet svoji polívčičku. Komu svěřila režisérka roli vykutáleného Truffaldina? Odpověď je možné nalézt také na webových stránkách divadla www.djkt.eu. Lze ji posílat do 3. října na adresu redakce. K dispozici je také e-mail soutez.RadniciListy@plzen.eu. Nezapomeňte připsat heslo Soutěžíme s divadlem. (red)

SPRÁVNÝ TIP S ALFOU

ni CHA CHA CHA aneb CHARlie CHAPlin a jiná CHÁSKA (na snímku).

Jaké představení odehráli loutkáři z Divadla Alfa na národní přehlídce Loutkářská Chrudim?

- Kolíbá se velryba
- Pohádky ovčí babičky
- Cesta do středu země (sopouchem Milešovky)

Divadlo Alfa se v létě zúčastnilo řady festivalů v České republice a zahraničí. Nejprve zamířilo do Liberce na festival nazvaný Mateřinka, poté na Divadlo evropských regionů do Hradce Králové. Následovala Loutkářská Chrudim. A poměřovalo také své umění se špičkovými soubory z Polska, Francie, Bulharska, USA nebo Ukrajiny na mezinárodním festivalu Metamorfózy Lalek v polském městě Białystok. Uvedlo tam představe-

Správná odpověď z minulého čísla zní, že pohádkovou komedii Tři siláci režíroval Tomáš Dvořák. Výherkyní se stala Jana Pavelcová a získává dvě vstupenky do Divadla Alfa. Stejnou cenu obdrží také ten, kdo správně odpoví na novou soutěžní otázku a bude vylosován. Odpověď lze posílat pod heslem Správný tip s Alfou tentokrát až do 3. října na adresu redakce nebo e-mail soutez.RadniciListy@plzen.eu. (an)

HRAJEME S DOPRAVNÍMI PODNIKY

Potřebujete novou Plzeňskou kartu a nebaví vás čekat ve frontě? Je to jednoduché řešení! Využijte rezervační systém „Úřad bez čekání“, díky kterému máte možnost přednostního odbavení u několika vybraných služeb v Zákaznickém centru na Denisově nábřeží.

On-line rezervace je možná u služeb, jako je výměna Plzeňské karty, pořízení nové Plzeňské karty či podání žádosti o duplikát. Sami si zvolíte konkrétní den, hodinu, a ušetříte tak svůj čas strávený v Zákaznickém centru. Další soutěžní otázka se týká právě rezervačního systému.

Kolik rezervačních míst mají každý všední den k dispozici zájemci pro

podání žádosti o novou Plzeňskou kartu?

- 11
- 22
- 33
- 44

Správná odpověď na minulou soutěžní otázku zní: od března 2015. Správně odpověděl Jan Mentl a vyhrává obrazové publikace věnující se dopravě a další zajímavé ceny, které poskytl Plzeňské městské dopravní podniky.

Odpovědi na novou soutěžní otázku je možné posílat do 3. října na adresu redakce nebo e-mailovou adresu soutez.RadniciListy@plzen.eu. Nezapomeňte připsat heslo Hrajeme s dopravními podniky. (red)

VÍTE, KDO TO JE?

Václav Pilař (na snímku) je správná odpověď na minulou soutěžní otázku. Redakce ocenila tři vylosované odpovědi. Poslali je Jaroslav Bělohla, Tomáš Podlešák a Jiří Mařík.

Vyhrávají šálu FC Viktoria Plzeň, kartu s podpisem hráče a další ceny.

A nyní můžete tipovat dalšího hráče. Hráč, kterého poznáte podle výrazného ostravského přízvuku, patří do kádru Viktorie Plzeň už pěknou řádku let. S fotbalem ale začínal na úplně opačném konci republiky. Po jednorozhodných působeních v mládežnických týmech FC Těrlicko a FC Karviná na delší dobu zakotvil v Baníku Ostrava.

V první lize debutoval v dresu Baníku v pouhých 18 letech, kdy byl z dorostu přefazen do prvního mužstva. V sezoně 2007/2008 byl talentovaný obránce už stálíci v základní jedenáctce „chacharů“ a nebyť vážného zranění kolena o rok později, připsal by si v útlém věku jistě více prvotních startů. Poslední srpnový den roku 2011 si jej vybral trenér Pavel Vrba jako posilu pro sezonu, ve které Plzeň poprvé ochutnala boje v základní skupině Ligy mistrů. V Plzni tedy zažil většinu ze zlatého fotbalového příběhu, jenž v Doosan Areně stále pokračuje. Je držitelem tří mistrovských titulů, zkušenosti sbíral i v památných evropských zápasech. Jeho kariéru zbrzdilo vážné zranění kolena v zimní přípravě ročníku 2014/2015, ukázal ovšem srdce bojovníka a po dlouhých 16 měsících se vrátil na hřiště.

V právě probíhající sezoně dostává od trenéra Vrby velkou důvěru, kterou nyní už 28letý Viktorián splácí bojovností a neúnavnou snahou plnit své úkoly na sto procent.

Odpovědi lze posílat s uvedením jména a bydliště do 3. října na adresu redakce. K dispozici je také e-mail soutez.RadniciListy@plzen.eu. Nezapomeňte připsat heslo Víte, kdo to je? (red)

Z historie Plzně - 17. část: Spolkový a společenský život

Tělocvičné závody Sokola Plzeň I. v roce 1913.

Foto: Archiv města Plzně

Zvláště druhá polovina 19. století byla obdobím velkého kvasu nejrůznějších spolků, společenstev a besed, které v podstatě navázaly na předchozí cechovní korporace a náboženská bratrstva. Objevují se spolky zednářské, střelecké, vojenské, literární, náboženské, politické, podpůrné i národnostní. Centry společenského života se staly stolní společnosti ustávající se v některých hostincích a vinárnách.

V roce 1862 byl založen spolek Měšťanská beseda, pro niž byla 29. prosince 1901 otevřena secesní budova, kde se konaly

plesy, věnečky, taneční kurzy, koncerty, divadelní večery i mikulášské a silvestrovské zábavy. V roce 1864 se od ní oddělili řemeslníci a založili vlastní vzdělávací a debatní spolek Řemeslnická beseda. Kolem roku 1900 přesídlili řemeslníci do bývalé Bellaniovily v Prokopově třídě, kde zůstali do roku 1931. Zde v dvorním traktu začalo od roku 1919 hrát Loutkové divadlo feriálních osad.

Plzeňský Sokol byl ustaven 25. října 1863. V roce 1896 vyrostla pro jeho rostoucí potřeby nová reprezentační budova Na Ob-

cizně. Sokolské jednoty vznikaly i na předměstích a v okolních obcích. Počátkem 20. století přibývala další sportovní odvětví jako bruslení a krasobruslení, cyklistika či tenis. V Plzni působily spolky dámské (Česká jednota paní a dívek, neúspěšný byl pokus o založení spolku Včela) i dělnické (Všeobecný potravní spolek, podpůrné spolky, Dělnická beseda ku vzdělávání dělnictva), vznikly spolkové domy Peklo v Pobřežní ulici i Nebe v ulici Kollárově.

Německé obyvatelstvo se sdružovalo v čtenářském spolku Leseverein, v tělo-

cvičném spolku Aar či v zábavním spolku Schlaraffia.

Plzeň a letectví

Ač pro Riegrův slovník naučný napsal heslo „balon“ profesor plzeňského premonstrátského gymnázia Josef František Smetana již v roce 1860, poprvé Plzeň zhlédla vzduchoplavecké vystoupení až v roce 1874, kdy sem zavítal se svým horokovzdušným balonem Henry Beudet.

Nástup létání na strojích těžších než vzduch předznamenaly tematické přednášky a studie, jedna z nich proběhla na půdě Spolku techniků v Plzni a okolí již 2. 1. 1897. Létání se město přiblížilo až v roce 1910, kdy se předsedou ustaveného Českého aviatického družstva v Praze stal Emil Peták, syn plzeňského purkmistra, a praktickou činnost sdružení přenesl do Plzně. První letiště město zřídilo na nevyužívaném koňském závozišti v Malesicích a vybudovalo zde hangár, který byl na podzim 1910 přenesen k novému letišti na Borských polích. Konaly se zde ukázkové lety, postupně sem byly umístěny letouny plzeňských aviatiků. Od července roku 1914 využívalo hangár Aviatické sdružení Bohemia v Praze. Uschované stroje však po vypuknutí války zabavil erár. Štěpánka Pfliegerová, Archiv města Plzně